

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

A. MECHANICA

Testul 8

A gravitației g valoarea este $g = 10 \text{ m/s}^2$ -nak tekintjük.

I. Az 1-5 kérdések esetében írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

(15 pont)

1. A mechanikai teljesítmény mértékegysége S.I. rendszerben a következő alakban írható:

- a. $\text{J} \cdot \text{s}$ b. $\text{J} \cdot \text{s}^{-1}$ c. $\text{N} \cdot \text{s}$ d. $\text{N} \cdot \text{s}^{-1}$ **(3p)**

2. Egy test szabadon esik a Föld gravitaációs terében, közel a Föld felszínéhez. Ha elhanyagoljuk a test és levegő kölcsönhatását, akkor az a fizikai mennyiség, amelynek értéke állandó marad, az a:

- a. gyorsulás
b. mozgási energia
c. helyzeti energia
d. sebesség   **(3p)**

3. Egy testet egyenletesen emelünk egy lejtőn, melynek síkja a vízszintessel α szöget zár be. A húzóerő párhuzamos a lejtő síkjával. A csúszó súrlódási együttható μ , a lejtő határfoka:

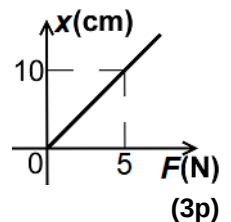
- a. $\frac{\sin \alpha}{\cos \alpha + \mu \sin \alpha}$ b. $\frac{\cos \alpha}{\cos \alpha + \mu \sin \alpha}$ c. $\frac{\sin \alpha}{\sin \alpha + \mu \cos \alpha}$ d. $\frac{\cos \alpha}{\sin \alpha + \mu \cos \alpha}$ **(3p)**

4. Egy biciklis két helység között mozdul el. A távolság felét állandó v_1 sebességgel teszi meg, a második felét állandó v_2 -vel. A biciklis középsebessége a két helység közötti elmozdulásra számítva:

- a. $\frac{v_1 + v_2}{2}$ b. $v_1 + v_2$ c. $\frac{v_1 \cdot v_2}{v_1 + v_2}$ d. $\frac{2 \cdot v_1 \cdot v_2}{v_1 + v_2}$ **(3p)**

5. A mellékelt ábrán egy rugó megnyúlását ábrázoltuk az alakváltozást létrehozó erő modulusának függvényében. A rugó rugalmassági állandójának értéke:

- a. 200 N/m
b. 100 N/m
c. 50 N/m
d. 2 N/m

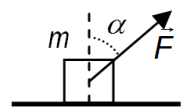

II. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy állandó $\vec{F}$ erő függőleges $\alpha \approx 37^\circ$ szöget zár be ($\sin \alpha = 0,6$), és az ábrán látható módon hat egy vízszintes felületen elhelyezett $m = 42 \text{ kg}$ tömegű testre, mely kezdetben nyugalomban található. Az $\vec{F}$ erő hatására a test $v = 1,0 \text{ m/s}$ sebességet ér el $d = 2,5 \text{ m}$ út megtétele után. A test és a vízszintes felület közötti csúszó súrlódási együttható értéke $\mu = 0,3$. Határozza meg:

- a. az időtartamot, amely alatt a test megteszi a d távolságot;
b. a test gyorsulásának értékét;
c. az $\vec{F}$ erő számértékét!
d. annak a testnek a tömegét (m'), amelyet, ha ráhelyeznénk az előbbire, ugyanennek az erőnek a hatására a mozgás egyenletessé válna!

III. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy tanuló függőlegesen a padló felé dob egy $m = 400 \text{ g}$ tömegű labdát $h_1 = 1,35 \text{ m}$ magasságból. A labda kezdősebessége $v_0 = 3 \frac{\text{m}}{\text{s}}$. A labda sebessége közvetlenül a padlóval történő ütközés után függőleges

irányú és az ütközés előtti sebességének k -ad részével egyenlő. A labda ütközés után a padlótól $h_2 = 1,25 \text{ m}$ maximális magasságba emelkedik. Mozgása során a légellenállási erőt elhanyagoljuk. A helyzeti energiát a padló szintjén nullának tekintjük. Határozza meg:

- a. a labda teljes mechanikai energiáját az eldobás pillanatában;
b. a labda sebességének értékét közvetlenül az padlóval történő ütközés után;
c. a k értékét százalékban kifejezve;
d. az emelkedés során milyen magasságban lesz a labda mozgási energiája egyenlő a helyzeti energiájának a negyedével?

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

B. TERMODINAMIKĂ

Testul 8

Adottak: az Avogadro szám $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, az egyetemes gázállandó $R = 8,31 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$. Az ideális gáz paraméterei között adott állapotban a következő összefüggés áll fenn: $p \cdot V = \nu RT$.

I. Az 1-5 kérdések esetében írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! (15 pont)

1. Az a fizikai mennyiség, melynek mértékegysége az S.I rendszerben a $\text{J} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$ szorzattal fejezhető ki:

- a. fajlagos hőkapacitás   b. mólhő   c. hőkapacitás   d. belső energia   **(3p)**

2. Két, ugyanolyan fémből készült gömb átmérőinek hányadosa $\frac{d_1}{d_2} = 4$. A két gömb hőkapacitásainak

$\frac{C_1}{C_2}$ hányadosa:

- a. 4   b. 16   c. 64   d. 128   **(3p)**

3. Adott mennyiségű ideális gázt izobár módon összenyomunk. Ebben a folyamatban:

- a. az egységnyi térfogatban található molekulák száma csökken
b. az egységnyi térfogatban található molekulák száma nő
c. a gáz nyomása csökken
d. a gáz belső energiája nő.   **(3p)**

4. A metán ($\mu_{\text{CH}_4} = 16 \text{ g/mol}$) izochor mólhője $C_V = 3R$. A metán izobár fajhőjének megközelítő értéke:

- a. 0,53 kJ/(kg · K)
b. 0,4 kJ/(kg · K)
c. 2,1 kJ/(kg · K)
d. 1,5 kJ/(kg · K)   **(3p)**

5. Egy m tömegű és μ móltömegű ideális gázt tartályba zárunk. Egyetlen gázmolekula tömegét megadó összefüggés:

- a. $m_0 = \mu \cdot N_A$ b. $m_0 = m \cdot N_A$ c. $m_0 = \frac{m}{\nu}$ d. $m_0 = \frac{\mu}{N_A}$ **(3p)**

II. Oldjátok meg a következő feladatot: (15 pont)

Egy vízszintes helyzetű, hermetikusan zárt és mozgatható dugattyúval ellátott hengerben $m = 12 \text{ g}$ tömegű, ideális gáznak tekinthető hélium ($\mu_{\text{He}} = 4 \text{ g/mol}$) található $p_1 = 2 \text{ atm}$ nyomáson és $t_1 = 27^\circ\text{C}$ hőmérsékleten.

A héliumot az $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ folyamatoknak vetik alá. Az $1 \rightarrow 2$ folyamatban a hélium sűrűsége állandó marad, abszolút hőmérséklete pedig megkétszereződik. A $2 \rightarrow 3$ folyamatban a hélium kiterjed, míg nyomása az eredeti érték lesz, belső energiája pedig állandó marad. Adottak $C_{V\text{He}} = 1,5R$ és $1 \text{ atm} \approx 10^5 \text{ N/m}^2$.

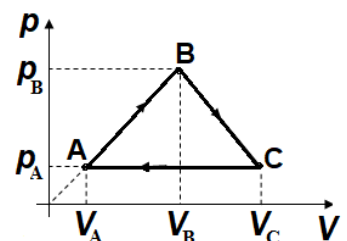
- a. Ábrázolja $p-V$ és $p-T$ koordináta rendszerekben az $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ folyamatokat.
b. Határozza meg a hélium nyomását a 2-es állapotban!
c. Határozza meg a hélium térfogatát a 3-as állapotban!
d. Számítsa ki a hélium által az $1 \rightarrow 2$ folyamatban felvett hőt!

III. Oldja meg a következő feladatot: (15 pont)

Egy mól kétatomos ideális gáz ($C_V = 2,5R$) az ábrán látható, $p-V$ koordináta rendszerben ábrázolt ABCA körfolyamatot írja le.

Adottak: $p_A = p_C = 10^5 \text{ Pa}$, $p_B = 3 \cdot 10^5 \text{ Pa}$, $V_A = 1,5 \text{ L}$, $V_C = 5V_A$. Határozza meg:

- a. a belső energia változását az $A \rightarrow B \rightarrow C$ folyamatban;
b. a gáz által elfoglalt térfogatot a B állapotban;
c. a gáz által egyetlen ciklusban cserélt összes mechanikai munkát;
d. A külső környezettel cserélt hőt a $C \rightarrow A$ folyamatban, és állapítsa meg, hogy ebben a folyamatban a rendszer felvesz vagy lead hőt!

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

C. AZ EGYENÁRAM ELŐÁLLÍTÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

Testul 8

(15 pont)

I. Az 1-5 kérdések esetében írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

1. A fajlagos ellenállás mértékegysége S.I. rendszerben a következő formában írható:

- a. $V \cdot A \cdot m$ b. $V \cdot A^{-1} \cdot m$ c. $V^{-1} \cdot A \cdot m^{-1}$ d. $V \cdot A^{-1} \cdot m^{-1}$ **(3p)**

2. Egy E elektromotoros feszültségű és r belső ellenállású áramforrás kapcsaira egy R ellenállású fogyasztót kapcsoltak. Ha a fogyasztó végeit egy elhanyagolható ellenállású huzallal összekötjük, akkor az áramforráson áthaladó áram erősségét megadó kifejezés:

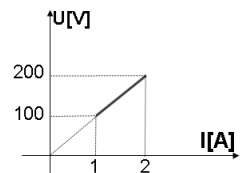
- a. $I = 0$ b. $I = \frac{E}{2r}$ c. $I = \frac{E}{R+r}$ d. $I = \frac{E}{r}$ **(3p)**

3. Egy rézhuzal hossza $\ell = 3,14\text{ m}$, fajlagos ellenállása $\rho = 1,72 \cdot 10^{-8} \Omega \cdot \text{m}$ és elektromos ellenállása $R = 1,72 \Omega$. A huzal átmérőjének megközelítő értéke:

- a. 0,14 mm   b. 0,15 mm   c. 0,20 mm   d. 0,25 mm   **(3p)**

4. Egy fogyasztó ellenállásának meghatározását célzó kísérletben a mellékelt ábrán látható grafikus képet kapták. A fogyasztó ellenállásának értéke:

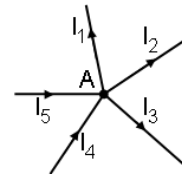
- a. 100 Ω
b. 200 Ω
c. 500 Ω
d. 1000 Ω

(3p)

5. A mellékelt ábrán egy elektromos hálózat A csomópontja látható. Az áramerősségek értékei: $I_1 = 0,5\text{ A}$, $I_2 = 0,75\text{ A}$, $I_3 = 1\text{ A}$ és $I_4 = 1,25\text{ A}$. Az I_5 áramerősség:

- a. 0,5 A
b. 0,75 A
c. 1 A
d. 1,25 A

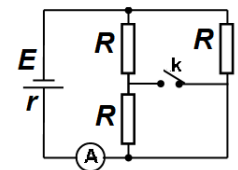
(3p)

II. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán egy áramkör áramköri rajza látható. A három ellenállás egyforma és értékük $R = 60 \Omega$, az A ampermérő ideális ($R_A \approx 0 \Omega$). Az ampermérő $I = 1\text{ A}$ erősségű áramot jelez ha a k kapcsoló nyitva van és $I' = 1,3\text{ A}$ áramot, ha a k kapcsoló zárva van. Határozza meg:

- a. a külső áramkör eredő ellenállását, ha a k kapcsoló zárva van;
b. az áramforrás r belső ellenállását;
c. az áramforrás E elektromotoros feszültségét;
d. mekkora feszültséget mutat egy ideális voltmérő ($R_V \rightarrow \infty$), ha azt a kapcsoló helyére kötjük be?

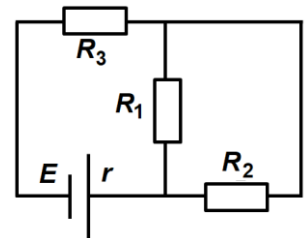

III. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán egy áramkör áramköri rajza látható. Ismertek: $R_1 = 80 \Omega$, $R_3 = 40 \Omega$. Az R_1 ellenálláson leadott teljesítmény $P_1 = 20\text{ W}$, az R_3 ellenállásra eső feszültség pedig $U_3 = 40\text{ V}$. Az áramforrás hatásfoka $\eta = 80\%$. Számítsa ki:

- a. az R_1 ellenállásra eső feszültséget
b. az R_2 ellenálláson átfolyó áram erősségét;
c. az áramforrás E elektromotoros feszültségét;
d. az áramforrás r belső ellenállását!

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

D. OPTICĂ

Testul 8

A feny sebességét légüres térben $c = 3 \cdot 10^8$ m/s -nak tekintjük.

I. Az 1-5 kérdések esetében írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

(15 pont)

1. Egy műanyag pálcát belehelyezünk egy pohár vízbe. Kívülről nézve a pálca megtörtnek látszik, mert:

- a. a víz hidegebb, mint a levegő
- b. a fény visszaverődik a víz-levegő határfelületén
- c. a fény sebessége nagyobb vízben, mint levegőben
- d. a fény megtörik a víz-levegő határfelületén.

(3p)

2. Mi a mértékegysége S.I. rendszerben a fény sebességének és a sugárzás frekvenciájának a hányadosának.

- a. m/s
- b. m
- c. s
- d. m^{-1}

(3p)

3. Egy szórólencse által egy valódi tárgyról alkotott kép:

- a. virtuális, kicsinyített és egyenes állású
- b. valódi, kicsinyített és egyenes állású
- c. virtuális, nagyított és egyenes állású
- d. valódi, nagyított és fordított állású.

(3p)

4. Egy kör alakú O síktükör párhuzamosan helyezkedik el az E ernyővel. Az S pontszerű fényforrás az ernyő síkjában található, a tükör közepére emelt merőlegesen, amint a mellékelt ábrán látható. Az ernyő felülete kellőképpen nagy. Az ernyőn látható fényfolt területének és a tükör területének hányadosa:

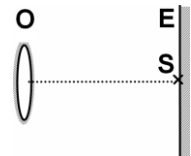
- a. 6
- b. 4
- c. 2
- d. 1

(3p)

5. Az $f_1 = 30$ cm, illetve $f_2 = -10$ cm fókusz távolságú lencsék centrált rendszert alkotnak. Ahhoz, hogy az optikai főtengellyel párhuzamosan haladó fénynyaláb a rendszeren áthaladva is párhuzamos maradjon az optikai főtengellyel, a két lencse közötti távolság értéke:

- a. 10 cm
- b. 15 cm
- c. 20 cm
- d. 40 cm

(3p)

II. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy $f = 12$ cm fókusz távolságú, $n = 1,6$ törésmutatójú üvegből készült gyűjtőlencsét vízszintesen helyeznek el egy vízszintes asztalra helyezett írott szöveg fölél, attól d távolságra. Azt tapasztalják, hogy egy $h_1 = 4$ mm magasságú betű képe egyenes állású és $h_2 = 8$ mm magas. Számítsa ki:

- a. a lencse törőképességét;
- b. a lencse vonalas nagyítását a feladatban leírt körülmények között;
- c. azt a d távolságot, amelyre tartani kell a lencsét a szöveg fölött;
- d. annak a folyadéknak a törésmutatóját, amelybe belemerítve a lencsét, a törésmutatója nullává válik.

III. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

Az S fényforrás egy vízzel telt medence alján található. A víz törésmutatója $n = \frac{4}{3}$.

A fényforrás helyén emelt merőlegestől $R = 2$ m távolságra lévő I pontba beeső fénysugár a víz-levegő határfelületén halad tovább. Határozza meg:

- a. a fény terjedési sebességét vízben;
- b. az I pontba jutó fénysugár beesési szögének sinusát;
- c. a medencében található víz mélységét;
- d. annak, az S fényforrásból jövő fénysugár beesési szögének a tangensét, amely esetén a víz felületéről visszaverődő fénysugár merőleges lesz a megtört sugárra.

